

โครงการพัฒนาศักยภาพกลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่ข้าว ตำบลเกาะสะท้อน อำเภอดงขี้เหล็ก จังหวัดนครราชสีมา

ปัญหาและความสำคัญ

การส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ เป็นระบบการส่งเสริมการเกษตรที่ ยึดพื้นที่ คน สินค้าเป็นหลัก ในการดำเนินงานในลักษณะบูรณาการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องพร้อมๆ ไปกับการร่วมมือร่วมใจของเกษตรกร ที่รวมตัวกันเป็นกลุ่มการผลิต มีผู้จัดการแปลงเป็นผู้บริหารจัดการพื้นที่ ในทุกกิจกรรมตลอดห่วงโซ่อุปทาน ในการจัดการส่งเสริมตามระบบการส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ หลักการผลิตในพื้นที่ที่เหมาะสม ตามข้อมูลแผนที่เกษตรเพื่อการบริหารจัดการเชิงรุก (Agri Map) หรือเป็นพื้นที่ที่สามารถปรับปรุงและพัฒนา ได้ ขนาดการผลิตที่คุ้มค่าต่อการลงทุน (Economy of Scale) สามารถใช้ปัจจัยการผลิต เครื่องมือ/อุปกรณ์/ เครื่องจักรกลร่วมกันได้อย่างคุ้มค่าส่งผล ให้ต้นทุนการผลิตลดลง การใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม หรือนวัตกรรม เพื่อพัฒนาการผลิต ช่องทางการตลาดรองรับ และสามารถเชื่อมโยงไปสู่การพัฒนาตลาดให้กว้างขวางและ หลากหลายยิ่งขึ้น ผลผลิตมีคุณภาพ และเข้าสู่กระบวนการตรวจสอบ รับรองสินค้าเป็นที่ต้องการของตลาด กำหนดเป้าหมายและแผนปฏิบัติการ รวมทั้งการจัดทำแผนธุรกิจของกลุ่มที่ชัดเจน ผู้จัดการแปลงที่มีศักยภาพ และกระบวนการกลุ่มที่เข้มแข็ง ซึ่งแปลงใหญ่ข้าว ตำบลเกาะสะท้อน อำเภอดงขี้เหล็ก จังหวัดนครราชสีมา สมาชิก ๔๘๘ คน ปลูกข้าวซีบูกันตัง จำนวน ๑,๗๖๘ ไร่ ขาดการบริหารจัดการกลุ่มที่เข้มแข็ง ขาดการประชุม สมาชิกและคณะกรรมการอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ การกำหนดบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการ ไม่ชัดเจน ดังนั้นโครงการพัฒนาศักยภาพกลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่ข้าว ตำบลเกาะสะท้อน อำเภอดงขี้เหล็ก จังหวัดนครราชสีมา จึงเป็นแนวทางในการส่งเสริมการกระบวนการกลุ่มเกษตรกรให้มีความเข้มแข็งได้

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อสนับสนุนให้เกษตรกรมีการรวมกลุ่มทำการผลิต บริหารจัดการกลุ่มร่วมกัน
๒. เพื่อการพัฒนาศักยภาพกลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่ข้าวให้มีประสิทธิภาพ
๓. เพื่อให้สมาชิกมีจิตสำนึกในการรับผิดชอบกลุ่ม และเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง
๔. เพื่อให้คณะกรรมการมีภาวะความเป็นผู้นำ มีธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการกลุ่ม
๕. เพื่อให้กลุ่มมีกิจกรรมต่อเนื่อง ขยายกิจกรรมอยู่ตลอดเวลาและเป็นประโยชน์ต่อสมาชิก

วิธีการ

๑. ประชุมหรือจัดเวทีสร้างความรู้ ความเข้าใจ โดยอธิบายวัตถุประสงค์ หลักการความสำคัญของกลุ่ม ที่มีต่อสมาชิก
๒. กำหนดวัตถุประสงค์ของกลุ่มเพื่อกำหนดเป้าหมายที่ชัดเจนในการดำเนินงาน
๓. คัดเลือกคณะกรรมการหลัก เพื่อเป็นตัวแทนของกลุ่มในการบริหารงาน การติดต่อประสานงาน ดำเนินงานต่างๆ กับหน่วยงานและผู้เกี่ยวข้อง
๔. จัดทำกติกาของกลุ่ม เพื่อใช้เป็นแนวทางปฏิบัติร่วมกันระหว่างสมาชิกกลุ่มและกรรมการ
๕. จัดทำแผนปฏิบัติการของกลุ่ม เพื่อใช้เป็นแนวทางในการดำเนินกิจกรรมกลุ่ม
๖. รวบรวมข้อมูลกลุ่ม คณะกรรมการกลุ่ม บันทึกการประชุมฯ ข้อบังคับกลุ่ม
๗. สรุปผลการดำเนินงานกลุ่ม

เป้าหมาย

สมาชิกแปลงใหญ่ จำนวน ๔๘๘ คน พื้นที่ปลูกข้าวสีบุกกันตั้ง ๑,๗๖๘ ไร่

เครื่องมือและวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

๑. การจัดเวทีชุมชน
๒. การจัดการประชุมคณะกรรมการและสมาชิก
๓. การกำหนดตัวชี้วัด ตามประเด็น ๕ ด้าน
๔. การจัดเก็บผลการดำเนินงานกิจกรรม

การวิเคราะห์ข้อมูล การวิเคราะห์โดย SWOT

ผลสำเร็จของงาน (เชิงปริมาณ/เชิงคุณภาพ)

ผลสำเร็จเชิงปริมาณ

๑. สมาชิกแปลงใหญ่มีความรู้ด้านการบริหารจัดการกลุ่ม จำนวน ๔ ครั้ง
๒. สมาชิกแปลงใหญ่สามารถวิเคราะห์ปัญหาและความต้องการของเกษตรกร จำนวน ๑ ครั้ง
๓. สมาชิกและคณะกรรมการแปลงใหญ่จัดประชุม จำนวน ๒ ครั้ง
๔. จัดทำรายงานผลการดำเนินงานแปลงใหญ่ข้าว ตำบลเกาะสะท้อน แก่สำนักงานเกษตรจังหวัดนราธิวาส จำนวน ๑ ชุด

ผลสำเร็จเชิงคุณภาพ

๑. จัดเก็บข้อมูลสมาชิกแปลงใหญ่ จำนวน ๔๘๘ ราย พื้นที่ ๑,๗๖๘ ไร่
๒. มีการบังคับใช้กฎระเบียบ และจัดทีมกลุ่มย่อย

การนำไปใช้ประโยชน์

๑. โครงการแปลงใหญ่ข้าว ตำบลเกาะสะท้อน อำเภอตากใบ สามารถนำไปเป็นแนวทางในการพัฒนาโครงการแปลงใหญ่อื่นๆ ของอำเภอตากใบ ต่อไป
๒. ความรู้ที่ได้จากการทำโครงการแปลงใหญ่ข้าว ตำบลเกาะสะท้อน อำเภอตากใบ สามารถนำไปถ่ายทอดความรู้ให้แก่เกษตรกรผู้ปลูกข้าวของตำบลอื่นๆ ของอำเภอตากใบ

ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะ

ปัญหาอุปสรรค

๑. สมาชิกแปลงใหญ่ จัดอยู่ในช่วงสูงอายุ ประสบปัญหาด้านการบริหารจัดการ
๒. งบประมาณที่สนับสนุนไม่ครอบคลุมทุกกิจกรรม
๓. งบประมาณในการสนับสนุนโครงการไม่ต่อเนื่อง ทำให้เกษตรกรขาดแรงจูงใจในการดำเนินโครงการ

๔. เจ้าหน้าที่ขาดความรู้ด้านการบริหารจัดการตลาด และการแปรรูป

ข้อเสนอแนะ

- ควรสนับสนุนงบประมาณในการดำเนินโครงการอย่างต่อเนื่อง และครอบคลุมทุกกิจกรรม